SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1892

av Denis Begic (S)

Stärkt ansvar mot organiserad desinformation och digital manipulation

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att ytterligare skärpa plattformarnas ansvar för att upprätthålla demokratiska spelregler och motverka desinformation och deepfake-material och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sociala medier har gjort det möjligt för människor att delta i samhällsdebatten, organisera sig och sprida information på ett sätt som tidigare inte varit möjligt. Den öppenheten ska värnas. Yttrandefriheten är en grundläggande del av demokratin och människor måste kunna uttrycka även obekväma, felaktiga och kontroversiella åsikter utan att staten avgör vad som är sant i den politiska debatten.

Samtidigt har den digitala utvecklingen skapat nya möjligheter att systematiskt manipulera människor. Fejkkonton, samordnade nätverk, falska identiteter, AI-genererade bilder och filmer samt medvetet fabricerade anklagelser kan på mycket kort tid nå hundratusentals människor. Syftet kan vara att skada en enskild person, lura människor ekonomiskt, undergräva förtroendet för samhällsinstitutioner eller manipulera det demokratiska samtalet.

Socialdemokraterna har tidigare föreslagit åtgärder mot anonyma fejkkonton som systematiskt används för att sprida lögner, hat och hot. Socialdemokratiska

riksdagsledamöter har också väckt frågor om deepfakes, AI-driven desinformation och sociala medieplattformars ansvar. Undertecknad har tidigare motionerat om att utreda hur sociala medieplattformar i större utsträckning kan hållas ansvariga för det som publiceras på deras tjänster.

Sedan dess har EU:s förordning om digitala tjänster, DSA, fått fullt genomslag och skärpt plattformarnas skyldigheter när det gäller bland annat olagligt innehåll, transparens och hantering av systemrisker. Det är ett viktigt steg, men den snabba utvecklingen av generativ AI och organiserade påverkansmetoder gör att lagstiftningen behöver följas och vid behov kompletteras.

Det bör därför utredas om det finns luckor i dagens rättsliga ansvar när någon organiserat och medvetet använder digitala verktyg för att fabricera och sprida falska uppgifter som orsakar allvarlig skada för enskilda eller för centrala samhällsfunktioner. En sådan utredning bör särskilt analysera gränsdragningen mot befintliga brott, såsom förtal, olaga hot, bedrägeri och andra relevanta bestämmelser, så att ny reglering inte skapar dubbelreglering eller onödiga inskränkningar i yttrandefriheten.

Utredningen bör också analysera vilket ansvar plattformarna ska ha när de får kännedom om olagligt innehåll eller organiserad manipulation och ändå låter spridningen fortsätta eller förstärkas genom plattformarnas egna system. Sverige bör samtidigt verka inom EU för tydliga och effektiva regler för de största digitala plattformarna.

Målet ska inte vara att kriminalisera misstag, satir, politisk kritik eller människor som har fel. Målet ska vara att bättre kunna ingripa mot systematiskt och medvetet missbruk av digitala plattformar där falska identiteter, fabricerat material eller organiserade nätverk används för att orsaka allvarlig skada.

Demokratin kräver ett öppet samtal. Men ett öppet samtal kräver också att vi kan skilja mellan människor som framför sina åsikter och aktörer som medvetet försöker manipulera samtalet genom organiserade lögner och falska identiteter.

Denis Begic (S)